

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 24.24.1-2015-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË GJYKATËS KUSHTETUESE TË
KOSOVËS PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2015

Prishtinë, qershor 2016

Auditori i Përgjithshëm i Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar, i cili me Kushtetutën dhe ligjet e vendit gëzon pavarësi funksionale, financiare dhe operative. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Kosovës.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhimin e shëndoshë financiar në administratën publike. Ne kryejmë auditime në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik si dhe me praktikat e mira evropiane.

Raportet e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë të qëndrueshme për t'u kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore. Në këtë mënyrë ne po rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe po luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, në konsultim me Ndhmës Auditorin e Përgjithshëm Ibrahim Gjylderen, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Valbon Bytyqi, i mbështetur nga, Udhëheqësi i ekipit, Shkëlqim Xhema dhe Anëtarja e ekipit, Leonora Hasani.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	5
2 Qeverisja.....	8
3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli.....	12
Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit	17
Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	18
Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak	21

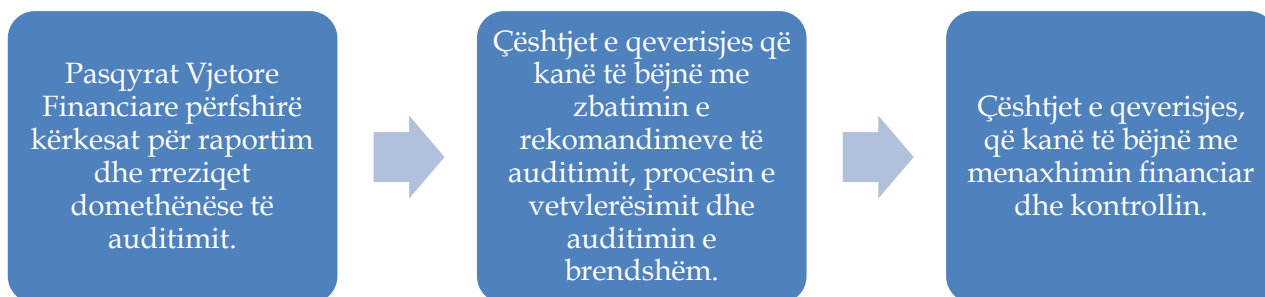
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i pasqyrave vjetore financiare të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës për vitin 2015 – i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Falënderojmë Sekretarin e Përgjithshëm dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2015 u ndërmor në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtarisht të auditimit në Sektorit Publik (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës 05/11/2015.

Auditimi ynë është fokusuar në (është dhënë në hollësi në Shtojcën I):

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2015 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca II shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm. Opinionin e Auditorit të Përgjithshëm është:

Opinion i pamodifikuar

Pasqyrat financiare *paraqesin një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

Formulimi i plotë i fjalëve është dhënë në hollësi në Pjesën 1.2 të këtij raporti.

Përgjigja e Sekretarit të Përgjithshëm – auditimi 2015

Sekretari i Përgjithshëm i Gjykatës Kushtetuese të Kosovës ka marrë në konsideratë dhe është pajtuar me të gjeturën e detajuar dhe konkluzionet e auditimit, si dhe pas pranimit të draft raportit e ka adresuar rekomandimin e dhënë.

1 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

1.1 Hyrje

Rishikimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF) të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës (GJKK) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese, cilësinë dhe saktësinë e informacioneve të prezantuara në PVF. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur PVF-të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata për prezantimin e PVF-ve përfshin një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë, me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PVF-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

1.2 Opinioni i Auditimit

Opinioni i pamodifikuar

Ne kemi audituar PVF-të e GJKK-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015, të cilat përfshijnë pasqyrën e pranimeve dhe të pagesave në para të gatshme, pasqyrën e krahasimit të shumave buxhetore dhe aktuale, shënimet shpjeguese të PVF-ve si dhe shpalosjet.

Sipas mendimit tonë PVF-të prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale të pranimeve dhe pagesave, si dhe të buxhetit të realizuar të GJKK-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (të kontabilitetit në para të gatshme), Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregullën financiare të MF, nr. 03/2013 për PVF-të e organizatave buxhetore.

Baza për Opinionin

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa, Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e PVF-ve. Sipas kërkesave etike, të cilat janë relevante për auditimin tonë të PVF-ve të organizatave Buxhetore në Kosovë, ZAP është i pavarur nga GJKK dhe përgjegjësitë tjera etike janë përmbushur në pajtim me këto kërkesa. Ne besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinionin tonë.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe personave përgjegjës për Qeverisje dhe PVF-të

Sekretari i Përgjithshëm i GJKK-së është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të PVF-ve sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme të modifikuar si dhe është përgjegjës për kontrole të brendshme të tilla të cilat menaxhmenti i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e PVF-ve pa keqdeklarime materiale të shkaktuara qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë zbatimin e Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime).

Kryetari i GJKK-së është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Institucionit të Pavarur.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PVF-ve

Përgjegjësia jonë është që ta shprehim një opinion për PVF-të në bazë të auditimit tonë. Ne e kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit. Këto standarde kërkojnë që ne t'i përmbahemi kërkesave etike, ta planifikojmë dhe ta kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme për atë nëse PVF-të nuk kanë keqdeklarime materiale.

Objektivat tona janë që të marrim siguri të arsyeshme nëse PVF-të në tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale qoftë nga mashtrimi ose gabimi. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim që kryhet në pajtim me SNISA-t do të zbulojë gjithnjë një keqdeklarim material kur ajo ekziston. Keqdeklarimet mund të lindin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, ato mund të pritet që të ndikojnë vendimet e përdoruesve të marra mbi bazën e këtyre PVF-ve.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi auditimi rreth shumave dhe shpalosjeve në PVF. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë këtu edhe vlerësimin e rreziqeve nga keqdeklarimet materiale në PVF, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Në bërjen e këtyre vlerësimeve të rrezikut, auditori e konsideron kontrollin e brendshëm që është relevant në PVF-ve nga entiteti, në mënyrë që të dizajnojë procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të entitetit.

Auditimi e përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e përlllogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të PVF-ve.

1.3 Pajtueshmëria me kërkesat për PVF dhe kërkesat tjera për raportim

GJKK kërkohet të veproj në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr. 03/2013;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048, i ndryshuar me Ligjin nr.03/L-221, Ligjin nr. 04/L-116 dhe Ligjin nr. 04/L-194;
- Kërkesat e Rregullores nr. 01/2013/MF - Shpenzimi i parave publike;
- Kërkesat e Rregullores MF-nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurive jo financiare të organizatave buxhetore;
- Kërkesat nga Rregulla financiare nr.02/2013/MF për raportimin e obligimeve të papaguara të organizatave buxhetore; dhe
- Kërkesat e procedurave të Menaxhimit Financiar dhe të Kontrolleve (MFK).

Në kontekst të PVF-ve, ne nuk kemi asnjë çështje për të ngritur në lidhje me këto. Çështjet e ngritura në memorandumimin e auditimit të ndërmjetëm, të datës 26/11/2015 dhe çështje të ngritura në fazën finale, në lidhje me kornizën raportuese janë adresuar nga Menaxhmenti.

Marrë parasysh çka u tha më lart, Deklarata e bërë nga ZKA dhe ZKF, me rastin e dorëzimit të draft PVF-ve në Ministrinë e Financave (MF) mund të konsiderohet e plotë dhe e saktë në të gjitha aspektet materiale.

Në kontekst të kërkesave tjera për raportim të jashtëm, nuk kemi çështje për të ngritur. Ato janë përmbushur në tërësi nga GJKK-ja.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime lidhur me PVF-të.

2 Qeverisja

2.1 Hyrje

Aranzhimet efektive të qeverisjes janë thelbësore për GJKK-në që të menaxhojë në mënyrë të suksesshme sfidat me të cilat përballet dhe të sigurojë ofrimin e shërbimeve më të mira në dobi të taksapaguesve dhe të shfrytëzuesve tjerë të shërbimeve.

Një mjet kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon se menaxhmenti është duke u munduar t'i zhvilloj proceset ekzistuese dhe kontrollet. Në mënyrë të ngjashme, lista kontrolluese e vetvlerësimit që plotësohet nga të gjitha organizatat buxhetore siguron një kornizë për zhvillimin e aranzhimeve të zgjeruara të qeverisjes. Është e rëndësishme që përgjigjet e dhëna nga një organizatë individuale buxhetore të jenë të mbështetura nga dëshmitë përkatëse. Prandaj, ne e kemi aplikuar një qasje konsistente në të gjitha auditimet për ta përcaktuar cilësinë e listave kontrolluese të plotësuara për vetvlerësim dhe për ta vlerësuar saktësinë e gjendjes së paraqitur mbi qeverisjen në Kosovë.

Pjesa tjetër e rishikimit të aranzhimeve të qeverisjes e pasqyron një shqyrtim të:

- Fushave të aranzhimeve të qeverisjes ku nevojiten përmirësime të rëndësishme dhe ku ne besojmë se rekomandimet tona mund të gjenerojnë përmirësime pozitive, duke e përfshirë edhe shqyrtimin e sistemit të Auditimit të Brendshëm; dhe
- Fushave të menaxhimit financiar dhe kontrollit të identifikuar përmes punës sonë të auditimit, duke përfshirë punën specifike të drejtuar në çështjet e pajtueshmërisë në sistemet kyçe të të hyrave dhe shpenzimeve (këto fusha janë shqyrtuar në kapitullin 3 të këtij raporti).

2.2 Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

Qeverisja në GJKK në lidhje me llogaridhënien, menaxhimin e rrezikut dhe cilësinë e raportimit menaxherial pasqyron një situatë pozitive. GJKK ka adresuar rekomandimin e dhënë si dhe ka hartuar një listë të detajuar të vetvlerësimit për të mbështetur aranzhimet efektive të qeverisjes. Gjithashtu ka përgatitur raportin e menaxhimit të rrezikut duke identifikuar të gjitha rreziqet domethënëse që mund të kenë ndikim tek organizata në lidhje me arritjen e objektivave të saj.

Cilësia e raportimit të brendshëm funksionon sipas përgjegjesisë dhe llogaridhënies, mbahen takime të rregullta, duke raportuar dhe diskutuar për të gjitha aktivitetet e saj.

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) kishte realizuar auditimet për menaxhmentin sipas planit vjetor. Ato ofruan një pasqyrë të qartë mbi nivelin e sigurisë së kontrolleve të brendshme dhe efektivitetin e tyre.

2.3 Rekomandimet e vitit paraprak

Raporti ynë i auditimit për PVF-të e GJKK-së për vitin 2014, ka rezultuar me vetëm një rekomandim, i cili kishte të bënte me azhurnimin e titujve të punës në listat e pagave (payroll) për t'i harmonizuar me titujt e punës në Akt emërimi për secilin të punësuar.

GJKK kishte ndërmarr masa të menjëhershme për të adresuar këtë çështje dhe i kishte bërë shkresë zyrtare MAP-it për përmirësimin e tyre. Megjithatë ky rekomandim ende nuk është implementuar plotësisht, pasi që MAP-i ende nuk i ka korrigjuar titujt e punës në listat e pagave.

Për një përshkrim më të plotë të rekomandimit dhe mënyrës së adresimit të tij, shihni Shtojcën III.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime lidhur me këtë fushë.

2.4 Lista kontrolluese e vetvlerësimit të MFK-së

MF ka hartuar një listë të detajuar të vetvlerësimit për organizatat buxhetore për të mbështetur aranzhimet efektive të qeverisjes. Për të gjitha auditimet e ndërmarra, ne kemi testuar cilësinë e pyetësorëve të vetvlerësimit të MFK-së të dorëzuara në Ministri, duke vlerësuar nga një pyetje kyçe në secilën komponentë të listës kontrolluese.

Ne kemi përmbledhur të gjeturat tona për GJKK-në më poshtë dhe përmbledhja e punës sonë në të gjitha auditimet do të konsolidohet në Raportin tonë Vjetor të Auditimit. Kjo nuk ka për qëllim të jap koment për cilësinë e tërë pyetësorit të dorëzuar të vetvlerësimit por do ta jap gjendjen për një numër të pyetjeve kyçe për t'i mbështetur përpjekjet e MF-së në rritjen e efektivitetit të procesit dhe në zhvillimin e sistemit të MFK-së në tërësi.

Si pjesë e auditimit tonë, i kemi shqyrtuar gjashtë pyetje kyçe të pyetësorit të vetvlerësimit në lidhje me pesë komponente. Për secilën nga pyetjet e shqyrtuara ne kemi gjetur se:

- Komponenta 1 “Ambienti i kontrollit”, menaxherët e njësive kanë qenë të përfshirë në diskutimet e planit strategjik, duke përfshirë ekspert dhe mbështetje nga organizata gjermane GIZ (Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit) zyra në Kosovë. Ndërsa lidhur me koston e strategjisë, ajo ishte e përfshirë në strategjinë 2014-2017;
- Komponenta 2 “Menaxhimi i rrezikut”, gjatë procesit të planifikimit të rrezikut janë marrë parasysh burime të jashtme dhe brendshme. Në regjistrin e rreziqeve janë dhënë përgjigje nga secila njësi duke raportuar në matricën e procesit të menaxhimit të rrezikut. Grupi punues diskuton planin e veprimit për vitin 2015 lidhur me arritjet e objektivave dhe sfidave në periudha tremujore;

- Komponenta 3 “ Aktivitetet e kontrollit”, lidhur me planin final të prokurimit, ai është miratuar dhe është në pajtueshmëri me fondet buxhetore të miratuara. Sipas nevojave kërkesat e parapara azhurnohen dhe harmonizohen me disponueshmërin e fondeve;
- Komponenta 4 “Informimi dhe komunikimi”, lidhur me raportimin në kohën e duhur për vendimmarrje, përgatiten raporte javore, mujore, tremujore dhe vjetore; dhe
- Komponenta 5 “Aktivitetet e monitorimit”, për të arritur objektivat, menaxherët e projekteve dhe menaxhmenti monitorojnë rregullisht të gjitha aktivitetet dhe analizojnë shkaqet për dështimet e mundshme. Ndërsa monitorimin, vlerësimin dhe analizimin e bënë grupi punues në planin e veprimit në periudha tremujore dhe vjetore.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

2.5 Rishikimet specifike të qeverisjes

Puna jonë në fusha të veçanta të aranzhimeve të qeverisjes është bazuar në planifikimin e auditimit, duke marrë parasysh kontekstin brenda të cilit GJKK operon dhe sfidat me të cilat përballlet.

2.5.1 Vlerësimi i rrezikut

Të gjitha organizatat buxhetore pritet të zbatojnë vlerësimin e rrezikut. Udhëzimet e përcaktuara kërkojnë që regjistri i rrezikut të jetë i kompletuar për të mbështetur menaxhimin efektiv operacional dhe strategjik. GJKK ka hartuar regjistrin e rreziqeve duke i identifikuar të gjitha rreziqet domethënëse që mund të kenë ndikim tek organizata në lidhje me arritjen e objektivave të saj.

GJKK ka emëruar grupin punues i cili mban takime tremujore dhe raporton lidhur me realizimin e aktiviteteve nga plani i veprimit i dalur nga strategjia e GJKK-së për vitin 2015.

Më datën 22.10.2015 ka përgatitur raportin e menaxhimit të rrezikut në nivel të Sekretariatit të GJKK-së duke listuar rreziqet e mundshme në lidhje me objektivat e strategjisë.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

2.5.2 Raportimi Menaxherial

Menaxhmenti ka zbatuar një sërë kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Është e rëndësishme që ato të përfshijnë raportimin e duhur tek menaxhmenti për të mundësuar një përgjigje efektive dhe me kohë ndaj problemeve operative të identifikuara.

Procesi i raportimit të brendshëm funksionon sipas zingjirit llogaridhënës në përputhje me ligjin dhe strukturën organizative. Lidhur me këtë, menaxhmenti mban takime të rregullta me të gjitha departamentet dhe njësitë e saj, duke raportuar dhe diskutuar për të gjitha aktivitetet. Të gjitha këto, menaxhmenti i pasqyron në procesverbalet e rregullta të takimeve.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

2.6 Sistemi i auditimit të brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) operon vetëm me Drejtorin e NJAB-së. Për të kryer një auditim efektiv nevojitet një program gjithëpërfshirës i punës i cili reflekton rreziqet financiare dhe të tjera të GJKK-së dhe ofron siguri të mjaftueshme mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm. Ndikimi i produkteve të Auditimit të Brendshëm duhet të gjykohet nga rëndësia që i jep menaxhmenti adresimit të rekomandimeve si dhe nga mbështetja dhe sfida të ofruara nga një Komitet efektiv Auditimi.

NJAB ka hartuar planin strategjik dhe vjetor ku janë paraparë pesë auditime gjatë vitit 2015, duke u fokusuar në fushat të cilat paraqesin rrezik të lartë. Kjo njësi ka përmbushur në tërësi planifikimin duke dhënë rekomandime konkrete për përmirësimin dhe funksionimin e kontrolleve të brendshëm.

Në këto raporte, NJAB kishte dhënë tetë rekomandime lidhur me përmirësimin e funksionimit të kontrollit të brendshëm. Komiteti i auditimit, kishte mbajtur katër takime të rregullta dhe kishin shqyrtuar gjetjet dhe rekomandimet e NJAB-së si dhe mënyrën e adresimit të rekomandimeve. Nga rekomandimet e dhëna, shtatë ishin adresuar dhe një ishte në proces të adresimit.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

3.1 Hyrje

Puna jonë për MFK-në jashtë fushave të Qeverisjes të përmendura në kapitullin dy, pasqyron punën e detajuar të ndërmarrë për sistemet e shpenzimeve. Si pjesë e kësaj ne konsiderojmë menaxhimin e buxhetit, çështjet e prokurimit, burimeve njerëzore, pasuritë dhe detyrimet.

3.2 Konkluzioni për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin

GJKK ka kontrole të mira në raport me obligimet statutores të saj. Menaxhimi financiar dhe kontrolli ka dëshmuar proces të mirë të rishikimit dhe siguri në zbatimin e legjislacionit dhe proceseve të tjera të kontrollit.

Në vitin 2015, GJKK ka përdorur 98% të buxhet final me një realizim të njëjtë në raport me vitin paraprak. Trendi i shpenzimeve ndërmjet viteve është i ngjashëm dhe nxjerr në pah një nivel të vazhdueshëm dhe konsistent të ekzekutimit të buxhetit sipas planit të rrjedhjes së parasë.

Në aspektin e pajtueshmërisë me legjislacionin, auditimi ynë ka shpalosë një çështje e cila ndërlidhet me procedurat e prokurimit, si rezultat i mos zbatimit të legjislacionit. Ndërsa, lidhur me menaxhimin e burimeve njerëzore, pasurisë dhe obligimeve nuk kemi vërejtur ndonjë parregullsi në menaxhimin dhe raportimin e tyre.

3.3 Planifikimi dhe Realizimi i Buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për GJKK-në dhe shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2015 Realizimi	2014 Realizimi	2013 Realizimi
Burimet e Fondeve:	1,470,170	1,436,892	1,406,124	1,469,500	1,527,704
Granti i Qeverisë -Buxheti	1,470,170	1,409,145	1,406,124	1,384,900	1,527,704
Donacionet e jashtme	-	27,747	-	84,600	-

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

Buxheti final në raport më buxhetin fillestar ishte reduktuar për 33,278€, si rezultat i rishikimit buxhetor si dhe vendimeve të Qeverisë.

Në vitin 2015, GJKK ka përdorur 98% të buxhet final ose 1,406,124€, me një shpenzim të ngjashëm krahasuar me vitin 2014.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike - realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2015 Realizimi	2014 Realizimi	2013 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	1,470,170	1,436,892	1,406,124	1,469,500	1,527,704
Pagat dhe Mëditjet	965,864	917,678	917,678	837,307	737,776
Mallrat dhe Shërbimet	496,806	515,118	485,328	595,351	592,559
Shërbimet komunale	7,500	4,096	3,118	7,074	9,365
Subvencionet dhe transferet	-	-	-	-	101,042
Investimet Kapitale	-	-	-	29,768	86,962

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë dhënë si në vijim:

- Në kategorinë e pagave dhe mëditjeve buxheti ishte reduktuar për 48,186€. Ky ndryshim ishte bërë më Vendimin e Qeverisë Nr.12/64 si rezultat i mos emërimit të dy gjyqtarëve të rinj;
- Rritja e buxhetit për mallra dhe shërbime ishte 18,312€. Fillimisht me rishikim të buxhetit ishte reduktuar për 10,341€. Më pas me kërkesë të GJKK-së buxheti në këtë kategori ishte rritë për 1,120€ si rezultat i transferimit nga komunalit. Mirëpo në fund të vitit ishte rritë buxheti prapë për 27,747€, si rezultat i pranimit të donacioneve²; dhe
- Te komunalit buxheti ishte reduktuar për 3,404€. Fillimisht ishin transferuar 1,120€ te mallrat dhe shërbimet, ndërsa më pas me vendimin e Qeverisë Nr. 09/65 për kursime buxhetore ishte reduktuar edhe për 2,285€.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

² Donacioni në vlerë 22,457€ nga Gjykata Kushtetuese e Turqisë për ngritjen e kapaciteteve në fushën e përkthimeve si dhe donacioni në vlerë 5,290€ nga Qeveria Holandeze për këshilltarët në GJKK.

3.4 Prokurimi

Gjatë vitit 2015, GJKK ka nënshkruar 24 kontrata në vlerë 131,938€. Rregullat e prokurimit synojnë të sigurojnë se fondet publike përdoren në mënyrë transparente dhe efikase për të arritur vlerën për para. Korniza ligjore përcakton qartë të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e të gjitha palëve të përfshira në menaxhimin e prokurimit. Kjo përfshin kërkesën për të ulur rrezikun e mos përfundimit të kontratave dhe të ekzekutimit e tyre të dobët. Kjo arrihet përmes zbatimit të një regjimi të ndëshkimeve në lidhje me performancën e dobët si dhe përmes sigurisë së ekzekutimit.

Për vitin 2015, kemi testuar shtatë kontrata të prokurimit (procedurat deri në nënshkrimin e kontratës) në vlerë 62,028€, si dhe 35 pagesa për shpenzime të kategorive të ndryshme në vlerë 172,106€. Lidhur me këto, testet tona shpallorën çështjen si në vijim.

Çështja 1 - Shmangie e procedurës së hapur të prokurimit - Prioritet i mesëm

E gjetura Kontrata për “Shërbimet e Botimit të Materialeve për Nevojat e GJKK-së” ishte bërë përmes procedurave të kuotimit të çmimeve, edhe pse vlera totale e ofertës financiare të operatorit Ekonomik (OE) më të lirë tejkalonte vlerën 10,000€.

Në dosjen e tenderit (pjesa e specifikacionit teknik të detyrueshëm) ishte përcaktuar sasia e përafërt e njërive të planifikuara për botim për periudhën një vjeçare. Ndërsa te sesioni II, formulari i përshkrimit të çmimit, nuk ishte vendosur sasia, mirëpo vetëm çmimi për njësi.

OE kishin ofertuar me çmimet për njësi. Kontrata i është dhënë ofertuesit me çmim më të lirë të ofruar prej 94€ për njësi. Sikur çmimet për njësi të shumëzoheshin me sasinë e parashikuar të kontratës, atëherë vlera totale do të ishte rreth 20,000€.

Nëse kjo do të kalkulohej paraprakisht, atëherë autoriteti kontraktues do të duhej të përdorte procedurat e hapura të prokurimit përmes kontratës kornizë.

Lidhur me këtë kontratë gjatë vitit 2015 ishin bërë tri pagesa në vlerë 2,921€.

Pas dorëzimit të draft raportit, menaxhmenti kishte ndërmarrë hapa të menjëhershëm dhe e kishte shkëputur kontratën me OE.

Rreziku Prania e dukurive të tilla gjatë përzgjedhjes së procedurave të prokurimit mund të dëmtojnë konkurrencën dhe të vënë në pikëpyetje cilësinë e shërbimeve apo produkteve të pranuar për parane e dhënë.

Rekomandimi 1 Sekretari i Përgjithshëm duhet të sigurojë se Departamenti i Prokurimit ka bërë një analizë të mirëfilltë para procesit të planifikimit në mënyrë që të gjitha procedurat e prokurimit të zhvillohen në pajtim më kërkesat e ligjit të prokurimit publik.

3.5 Shpenzimet jo përmes prokurimit

3.5.1 Avancet dhe Komunalitë

Në kategorinë e shpenzimeve tjera për të cilat nuk nevojitet të zhvillohen procedura të prokurimit, ne testuam disa mostra për avanse dhe komunalitë. Bazuar në këtë ne nuk kemi identifikuar ndonjë çështje për ta theksuar në këtë raport.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar. Kontrollat kyçe në këto procese kanë dëshmuar plotësinë dhe saktësinë e të dhënave të prezantuara në PVF-të e GJKK-së. Në këtë kategori ishte shpenzuar 100% e buxhetit final (ref: tabela nr.2).

Për të mbuluar auditimin në këtë kategori ne kemi rishikuar listat e pagave si dhe kemi krahasuar të dhënat e prezantuara nga Thesari, SIMFK dhe prezantimin e tyre në PVF. Po ashtu kemi testuar edhe mirëmbajtjen e nëntë dosjeve të personelit.

Bazuar në këto, ne kemi konstatuar se GJKK ka vendosur sistem të mirë të kontrollit mbi fushën e kompensimeve (pagave dhe mëditjeve). Përrjashtim bënin mos harmonizimet e titujve të punës në mes të akt emërimeve dhe listave të pagave (Payroll). Në raportin e vitit të kaluar ne rekomanduam GJKK që në bashkëpunim më MAP-in ta adresoj këtë çështje. GJKK ka marrë masa të menjëhershme dhe ka kërkuar nga MAP-i të përmirësohen titujt e vendit të punës në listat e pagave. Presim që gjatë vitit 2016 MAP-i do t'i korrigojë emërtimet në listat e pagave.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.6 Pasuritë dhe detyrimet

3.6.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Pasuritë me vlerë neto mbi 1,000€ të GJKK-së, sipas regjistrit kontabël (SIMFK), në fund të vitit ishin 227,597€.

Ne kemi testuar nëse të gjitha pasuritë e përfituara gjatë vitit 2015 janë evidentuar në regjistrat përkatës si dhe janë shpalosur në PVF. Gjithashtu ne kemi kryer një ekzaminim fizik të pasurisë për të verifikuar ekzistencën e tyre.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.6.2 Trajtimi i borxheve

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2015 ishte 6,026€. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2016.

Raportimi i obligimeve ishte bërë në përputhje me rregullën financiare nr.02/2013/MF, për raportimin e obligimeve të papaguara.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit

Përgjegjësitë e Auditorit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisje janë dhënë në hollësi në Opinionin e përcaktuar në kapitullin 1.2 të këtij raporti.

Derisa rezultat kyç i punës sonë është opinionin e auditimit, ky raport pasqyron tërësinë e punës sonë me fokus të veçantë edhe në Çështjet e Qeverisjes përfshirë Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Kjo e fundit mbështetet në programin tonë të gjerë të auditimit të pajtueshmërisë të bazuar në rrezik.

Përmbledhja e përgjithshme ka për qëllim t'i nxjerrë në pah gjetjet kryesore të auditimit dhe veprimet kyçe për të cilat Sekretari i Përgjithshëm duhet të sigurojë se janë ndërmarrë për t'i adresuar dobësitë e identifikuar të menaxhimit/të kontrollit.

Raporti i detajuar ofron një përmbledhje të gjerë të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në përcaktimin e shkakut të të gjeturave të auditimit dhe në dhënien e rekomandimeve të përshtatshme për t'i adresuar ato. Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë - Çështjet të cilat nëse nuk adresohen mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë gjithashtu do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen me prioritet të ulët i janë raportuar/do t'i raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë rishikimin e kontrolleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste të ndërlidhura substanciale si dhe aranzhimet e ndërlidhura të qeverisjes deri në atë masë sa që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive që mund të ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë operuar.

Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë keqdeklarime materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë keqdeklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragrafi të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç' pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të implementuara	Të adresuara por jo te implementuara	Të pa adresuara
4.2.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)	Sekretari i Përgjithshëm duhet të vazhdoj komunikimin me Ministrinë e Administratës Publike (MAP) për të siguruar se titujt e pozitive në listat e pagave (payroll) janë në pajtueshmëri me atë të Akt emërimeve për secilin të punësuar.	GJKK ka ndërmarr të gjitha masat për të adresuar rekomandimin e dhënë. Lidhur me këtë kishte dërguar shkresa në MAP për të harmonizuar ndryshimet. Mirëpo MAP ende nuk i ka bërë ndryshimet e kërkuara.		